

L
ap.

eglutė

FEBRUARY

1990

VASARIS

eglutė

VASARIS
1990
FEBRUARY

TURINYS

- 3 RANKA RANKON, O.M.
- 4 LAISVĖS ŽYGIS PER ATLANTĄ, O. Mikailaitė
- 13 LAISVĖS PAMINKLAS KAUNE, A. Radžius
- 18 PROTO MANKŠTA
- 22 SUSTOK! PAGALVOK!, O.M.
- 25 KELIONĖ Į KLAIPĖDĄ
- 28 KODĖL VASARIS?
- 31 MANO LIETUVA
- 32 JUOKŲ MAIŠELIS

PIEŠINIAI

Viršelis — F. Vaitiekūnienės ir vinjetė psl. 32

Kitos vinjetės — Z. Sodeikienės

Kitos iliustracijos:

J. Paukštienė — 3, 13, 14, 15, 16, 17, 20

A. Sutkuvienė — 4, 9

F. Vaitiekūnienė — 5, 7, 10, 12

P. Osmolskis — 18, 21

S. Crain — 22, 23, 24

R. Lapšienė — 26

O. Mikailaitė — 28, 30

Z. Sodeikienė — 29

REDAKCIJA

REDAKCIJA: vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė, Immaculate Conception Convent,
Putnam, CT 06260

ADMINISTRACIJA: administratorė — Danguolė Sadūnaitė, Immaculate Conception Convent,
Putnam, CT 06260

Gautąją medžiagą "Eglutės" redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra. Be redakcijos leidimo "Eglutėje" spausdintų rašinių ir piešinių kitur prašome nespausdinti.

EGLUTĖ — vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Leidžia ir spausdina Nek. Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, CT 06260. Administratorė — Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — \$10.00; vieno numerio kaina — \$1.00.

THE LITTLE FIR is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, CT 06260. Yearly subscription—\$10.00; single copy—\$1.00. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260.

EGLUTĖ (THE LITTLE FIR) — (USPS 169-200)

RANKA RANKON

O. M.

**Ranka rankon susiėmę,
Eisime šviesiu keliu —
Nes ir Dievui, ir Tėvynei
Reiks mūs rankų ir širdžių.**

**Norime ir mes padėti,
Kad Tėvynei būt lengviau;
Ir maldele jai sudėti,
Kad keliauti būt drąsiau.**

PASAKŲ pėdsakais

LAISVĖS ŽYGIS PER ATLANTĄ

Ona Mikailaitė

Žuvėdra Skrajūnė mėgo sekti pasakas. Ji daug kur buvo keliavusi ir daug mačiusi — daugiau už kitas žuvėdras. Kai pasidarydavo nuobodu žvejoti, ar plūduriuoti vandens paviršiuje, ar smėlyje tupėti, Skrajūnės draugės prašydavo:

- Papasakok mums ką nors!
- Apie ką norėtumėt išgirsti?
- Aš noriu išgirsti apie didžiąją kelionę per Atlantą!
- tuojau šoko reikšti savo norą jaunoji žuvėdra vardu Jūreivė.

— Gerai, — pritarė ir kitos.

Tada Skrajūnė pradėjo pasakoti. Žinoma, nuo pat pradžios.

— Kai dar buvau maža paukštytė, tupėdama čia, Baltijos pakrantėje, žiūrėdama į mėlyną padangę, svajojau pasaulį pamatyti. Kai sustiprėjo sparnai, nulėkdavau vis toliau ir toliau. Nors labai mylėjau tėviškę, bet smalsu buvo ir kitus kraštus pamatyti. O didžiausia ir pati įdomiausia mano kelionė, kaip žinote, įvyko pernai. Skridau per Atlantą drauge su lietuvių burlaiviais.

— Ar nebijojai taip toli skristi? Juk tai pavojinga, galėjai negrižti. . . — įsiterpė bailioji žuvėdra Pūkutė.

— Pavojų buvo nemažai. Manau, kad jau dabar antros tokios kelionės atlikti nebepajėgčiau, — prisipažino Skrajūnė. — Bet tada, kai išgirdau apie laisvės žygį, ir mano širdyje užžsidegė noras jame dalyvauti. Todėl ir pasiryžau.

— O taip, Klaipėdos uostamiesty daug apie tai buvo kalbama. Rodos, pernai vasario mėnesį nugirdau žinią, kad žada plaukti, — įsiterpė Pleputė, kuri mėgo rinkti visas apylinkės žinias.

— Taigi daug buvo kalbama, planuojama. Bet tik gegužės 13-tą dieną išplaukėm iš Klaipėdos į Baltiją vakarų pusėn. Kaip žinote, buriuotojams reikėjo nugaleti daug kliūčių, kol gavo leidimą išplaukti. Bet mes nenusiminėm, ir galop, išaušo laimingoji diena. "Lietuva", "Audra", "Dailė" ir aš apleidom tėviškės krantus.

— Ir aš prisimenu, kaip "Armonikos" ansamblis išlydėjo — skambėjo visas miestas ir uostas, — ant vienos kojos šokinėdamos, kalbėjo Skrajūnės anūkas.

— Taip, išlydėjo tūkstantinė minia, ir palinkėjo mums “gero vėjo”. Mūsų vadas, Ignas Miniota, buvo labai geroje nuotaikoje. Linksmi buvome visi. Plaukiančiųjų iš viso buvo 21 jūreivis.

— Gegužės 21 dieną mes jau buvome Šiaurės jūroje. Kaip buvo numatyta, “Lietuva” sustojo Dancige pasiimti naujų, specialiai jai pasiūtų burių. Ji, mat, buvo didžiausia, ir aš prie jos daugiausia laikiausi. Nors, žinoma, vis nuskrisdavau patikrinti, kaip sekasi “Audrai” ir “Dai-lei”. Visi jachtų kapitonai man pamojuodavo, lyg žinodami, kad ir aš iš Lietuvos.

— Ar tiesa, kad buriuotojai pasirinko plaukti tuo pačiu keliu per Atlantą, kaip seniau skrido du lietuviai lakūnai — Darius ir Girėnas? — vėl savo išmintį norėjo parodyti Skrajūnės anūkas.

— Tikra tiesa, — linktelėjo galva Skrajūnė. Į savo atmintį gerai įsidėjau jų žodžius. Labai ir labai jie man patiko. Štai ką buriuotojai pareiškė:

“Mes plaukiame į naująją žemyną. Mūsų širdyse Lietuvos vardas ir mūsų lūpose jos pasveikinimas istorijos vėtrų išblaškytiems vaikams. . .”

— Kokiems vaikams? — paklausė Jūreivė.

— Amerikos lietuviams, — paaikškino Skrajūnė. — bet palaukit, dar buvo daugiau žodžių:

“I mūsų laivų bures pučia galingi, gaivūs tautinio ir dvasinio atgimimo vėjai. Mus skatina Dariaus ir Girėno ryžtas, kad lietuvis turi būtinai įveikti klastingąjį Atlantą tėvynės Lietuvos garbei”.

Skrajūnei nuriedėjo viena didelė ašara ir pakibo ant geltono snapo. Ją nušluosčius sparnu, ji tesė toliau.

— Netrukus pasiekėme ir patį Atlantą. Ši buvo svarbiausia ir pavojingiausia kelionės dalis. Smagu buvo tai, kad jau turėjome radio kontaktą su Amerikos lietuviais. Jie labai ištikimai stengėsi su mumis palaikyti ryšį.

— Tai buvo įdomu radio bangomis kalbėtis, — džiaugėsi Skrajūnės anūkas.

— Taip, įdomu. Bet radio tai ne telefonas. Ryšininkai turėjo sutartą valandą sėdėti prie aparatų ir bandyti su mumis susisiekti. Tas susisiekimas kartais būdavo sunkus. Buvo įvairių trukdymų — kartais iš gamtos, o kartais iš žmonių — mėgėjų. Bet buvo ir dienų, kada balsai iš abiejų pusių buvo aiškiai girdimi. Tada tikrai buvo įdomu ir naudinga pasikalbėti. Radio siųstuvus ir priimtuvus turėjo tik “Lietuva” ir “Audra”. “Dailė”, deja, neturėjo.

— O kaip gi buvo tau pačiai? Visą laiką ore išsilaikyti negalėjai. Juk pavargdavo sparnai ir užkasti reikėjo, — paklausė geraširdė žuvėdra Danguolė.

— Pailsėti nutūpdavau ant laivų stiebų. O užkasti susižvejodavau kokią žuvelę. Be to, palesino ir geri jūreiviai — su manimi pasidalino duonos trupinėliais.

— Ar pasitaikė didelių audrų?

— Pasitaikė. Nors vasaros metu Atlantas kiek ramesnis, bet audringų orų netrūko. Buvo labai sunkių dienų, kada visi mąstėme, ar išliksim gyvi. Mat, laivai buvo nedideli. Pats didžiausias — „Lietuva“ — 52 pėdų ilgio, o kiti du tik 46 pėdų su keliais coliais. Palyginus su didžiuliais transatlantiniais laivais, kurie nuolat plaukioja per Atlantą, mes buvome tik nykštukai. Tačiau drąsiai stūmėmės pirmyn. Niekada nenustojome vilties pasiekti savo tikslą.

— Kažkur girdėjau, kad laivų stiebuose visą kelią plevėsavo trispalvės, — pasakė Pūkutė.

— Visą kelią, — pritarė Skrajūnė. — Jas matė Lenkijos ir Prancūzijos uostai. Kai „Lietuvą“ ir „Audrą“ ištiko nelaimės, turėjome prisiglausti Portugalijai priklausančiose Azorų salose. Ir ten, visi matė, kad mes lietuviai.

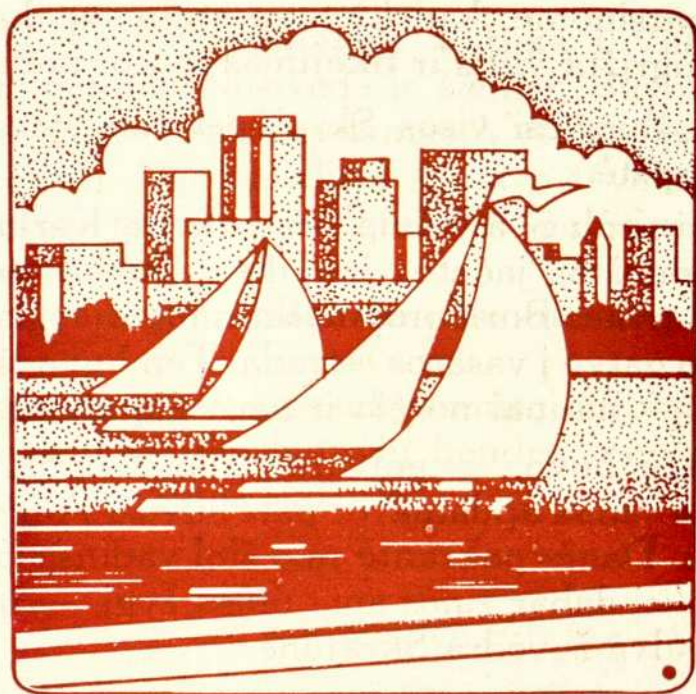
— Mūsų kelionė per vandenyną užtruko kiek ilgiau, negu buvo numatyta. Gerokai išvargę, pasiekėme "naujojo žemyno" krantus ties New Jersey valstija. Iškilmingas mūsų priėmimas New Yorko uoste įvyko birželio 24 dieną.

— Ar gražiai jus ten priėmė? — pasiteiravo Pleputė.

— Labai gražiai. Susirinko daug Amerikoje gyvenančių lietuvių. Mus sutiko džiaugsmingai ir su meile. Milžiniškoje krantinėje aukštai iškeltos, iš tolo plevėsavo trispalvės. Vėliau mums pasakojo, kaip jie iš toli sekė tris baltus, vis artėjančius tris taškus. Tie vos regimi taškai virto skriejančios žuvėdros sparnais ir, galų gale išaugo į laivų bures. Man, žinoma, palyginimas su žuvėdrų sparnu labai patiko.

— Na, o kada prasidėjo linksmybės ir baliai? — sukliko Skrajūnės anūkas.

— Viešėjome ne tik New Yorke, bet ir Klevlande, Čikagoje, Vašingtone, Baltimorėje. Visur mus gražiai globojo Amerikos lietuviai. Ir man teko šen bei ten pasišnekėti su Amerikos žuvėdromis. Jos gana drąsios ir šnekios. Labai domėjosi mūsų kelione.

— Liepos mėnesį pasukome namų link. "Lietuva" ir "Audra" dar nuplaukė į Filadelfiją. Ten, mat, svarbus miestas Amerikos istorijoje bei laisvės kovose. Kai vėl atsiradome Atlanto bangose, tėvynės ilgesys jau buvo labai stiprus. Pasiekus Klaipėdą, sunku buvo tikėti, kad jau tris mėnesius nebuvo matę Lietuvos.

— Ir vėl tūkstantinė minia mus pasitiko Klaipėdos uoste. Buvome didvyriai, daug išgyvenę ir išvargę. Visi pritarėme mūsų vado žodžiams. Jis pasakė susirinkusiems:

— Dabar visa tai praeityje — kalbėjo transatlantinio žygio vadas Ignas Miniotas iš Kauno. — Lietuvos garbei ir tautos vienybei skirtos kelionės tikslas pasiektas. Pasauliui pagarsinome, kad Lietuva atgimsta, kad į mūsų širdis vėl sugrįžta viltis ir tikėjimas tautos ateitimi.

Ašaras šluostėsi visos Skrajūnės klausytojos ir net anūkas šnirpštė.

— Prisimenu ir aš, kaip per pakeltą Karlo tiltą gairėmis papuoštos jachtos įplaukė į Danės upę. Aidėjo orkestro muzika. Buriuotojai iškilmingai žygiavo su palda Manto gatve į vasaros estradą. Ten buvo iškilmingas sutikimas, — būtinai norėjo ir savo papasakoti Pleputė.

— Gražu buvo, — galvute palingavo Skrajūnė. — “Armonika” mus apdainavo, pati buvusi Amerikoje tuo pačiu metu. Danės pakrantė nuo šiol vadinsis Buriuotojų krantine. Visi dabar žinos apie mūsų žygį, — baigė pasakoti baltagalvė žuvėdra Skrajūnė.

LAISVĖS PAMINKLAS KAUNE

Aleksandras Radžius

Tėveliai kasmet vesdavosi Vytuką į Vasario Šešioliktosios minėjimą. Nusivedė ir šiemet. Buvo daug žmonių. Pilna salė. Besidairydamas Vytukas pamatė savo draugą Kęstutį, irgi besėdintį su savo tėveliais. "O, gerai", linksmi pagalvojo Vytukas, "galėsime palakstyti, kai bus pertrauka".

Scenoje minėjimą vedė bendruomenės pirmininkas. Jis tarė:

— Pagrindinę kalbą pasakys mūsų gerbiamas svečias iš Čikagos — Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas daktaras Vytautas Baleišis.

Iš pirmos eilės pakilo nepažįstamas aukštas ponas su juodais akiniais, su pluoštu raštų rankoje ir užlipo ant scenos. Klausytojai ėmė ploti, o tas ponas šypsojosi ir mandagiai linkčiojo. Vytukui jis atrodė labai svarbus žmogus. Juk jis viso pasaulio lietuvių pirmininkas. Tai beveik kaip koks prezidentas, o gal ir kaip karalius!

Ilgai ir gražiai pasaulio pirmininkas kalbėjo. Ne viską suprato Vytukas, bet jis labai nustebo, kai pirmininkas pasakė:

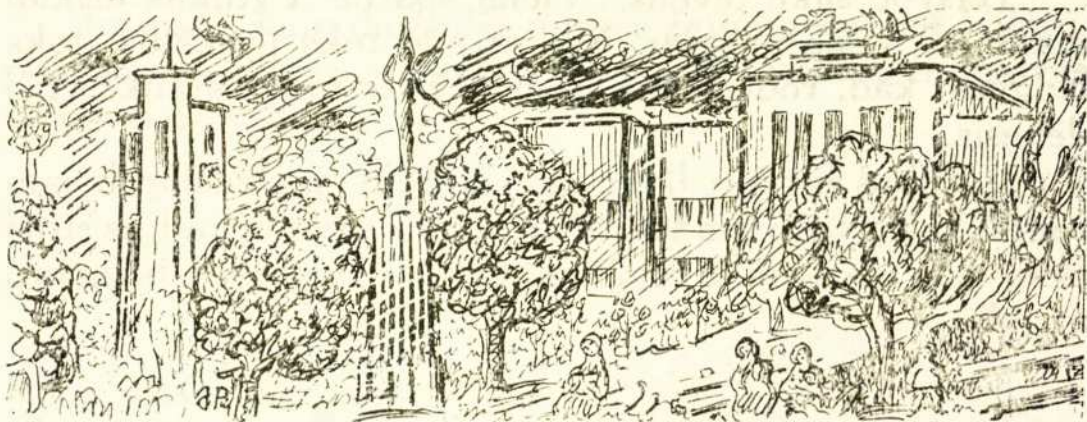
— Atstatė mūsų tautiečiai Laisvės paminklą Kaune, atstatys jie ir pačią laisvę!

Žmonės plojo daug ir ilgai. Plojo net atsistoję. Plojo ir Vytukas. Bet jam ramybės nedavė tasai Laisvės paminklas. Jis žinojo, kad yra Laisvės paminklas New Yorke, bet kad būtų ir Lietuvoje, tai dar nebuvo girdėjęs.

Kai parvažiavo namo, Vytukas paklausė savo tėvelį:
— Ar yra Laisvės paminklas Lietuvoje?

— Taip, yra. Daug kartų jį mačiau. Juk aš Kaune gyvenau. Palauk, aš tau parodysiu, — ir tėvelis atnešė iš spintos didelę knygą, kuri vadinosi "Tėvynė Lietuva". Knygoje buvo vien tik paveikslai iš Vilniaus, Kauno ir visos Lietuvos. Gražūs Vytukui buvo tie paveikslai, nors ir nespilvoti.

— Va, štai, šiame puslapyje yra Lietuvos Laisvės paminklas, pastatytas Kaune, Karo muziejaus sodely. Jį buvo nugriovę okupantai bolševikai, o pernai lietuviai jį vėl atstatė.

Tėvelis dar kartą pasižiūrėjo į Laisvės paminklo fotografiją ir tęsė savo pasakojimą toliau:

— Yra Laisvės paminklas ir Amerikoje. Atsimeni? Pernai mes visi buvom nuvykę į New Yorką ir net įsilipę buvom į patį paminklą.

— Atsimenu, — linguodamas galvą pritarė Vytukas.

— Amerikos paminklas kitoks, negu Lietuvos, — tęsė tėvelis. — Jis vaizduoja moterį, kuri laiko iškėlusi žibintą. O Lietuvos paminklas — tai angelas, iškėles vėliavą. Išižiūrėk gerai, pamatysi angelo sparnus.

Teisybę sakė tėvelis. Vieną sparną Vytukas aiškiai matė. O visas angelas jam atrodė toks grakštus, toks lengvas, kad, rodos, ims, pasišokės ir nuskris aukštin į debesis.

Vytukas žiūrėjo. Ilgai, ilgai žiūrėjo į paveikslą. Ir jam rodė, kad jis jau yra Karo muziejaus sodely, kad jis stovi prieš patį paminklą, ir žiūri, galvą užvertęs, į blizgantį angelą.

Jam bežiūrint, paminklas su visa papėde ėmė didėti ir didėti, kol pasidarė toks didelis, kaip Amerikos dangoraižiai. Ir vis dar didėjo. Pagaliau iškilo viršum visų debesų.

dėti ir didėti, kol pasidarė toks didelis, kaip Amerikos dangoraižiai. Ir vis dar didėjo. Pagaliau iškilo viršum visų debesų. O kai atėjo vakaras, kai pradėjo temti, paminklas ėmė šviesti, kaip saulė. Vytukas girdėjo, kaip žmonės šaukė:

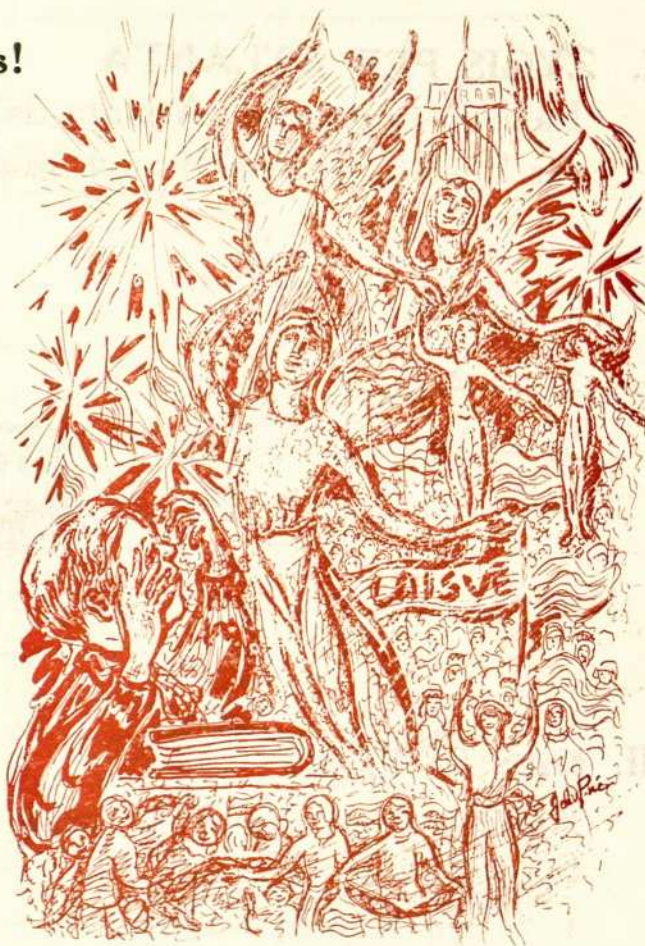
— Laisvės! Laisvės!

Jis matė, kaip didžiulės minios žmonių ėjo per Vilnių, per Kauną, per visą Lietuvą, nešėsi lietuviškas trispalves vėliavas ir šaukė:

— **Laisvės! Laisvės!**

Ir visam pasauly
žmonės šaukė:

— **Laisvės!**

Visam pasauly žmonės matė, koks šviesus buvo Lietuvos Laisvės paminklas ir kaip stipriai švietė visa Lietuva.

Vytuko maža širdelė it laikrodukas sparčiai tiksėjo, ir jis tvirtai tarė:

— Aš noriu važiuoti į Lietuvą.

PROTO MANKSTA

I. ŽYGIS PER ATLANTĄ

Laisvės žygyje per Atlantą dalyvavo trys laivai.
Ar žinai jų vardus? Įrašyk raides, kurių trūksta.

1. A U D — —
2. — A I L —
3. — I E — U — —

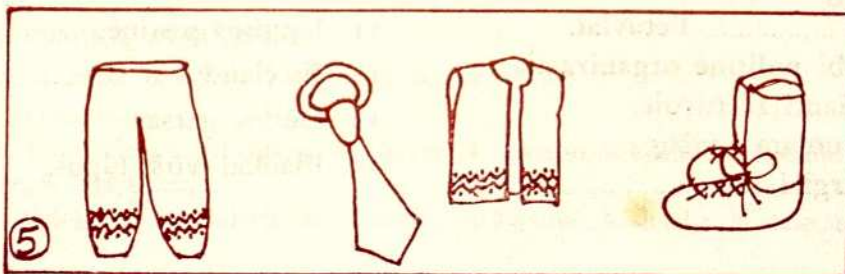
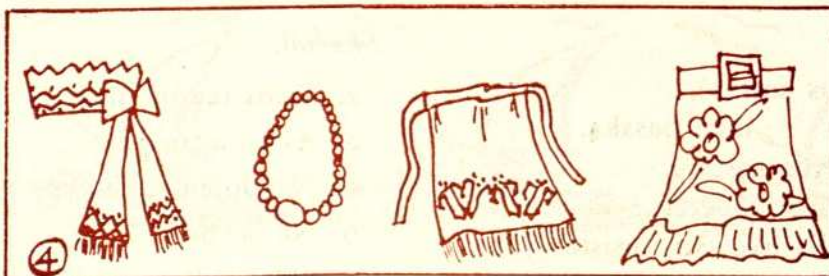
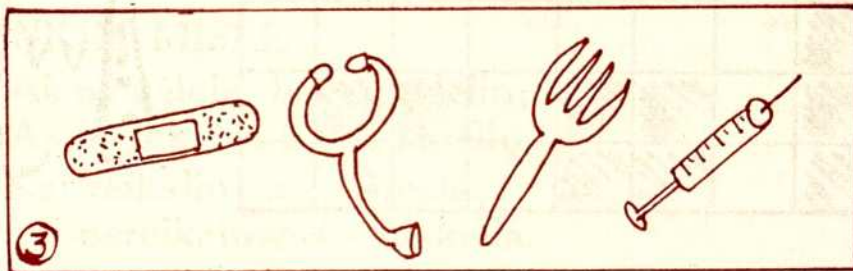
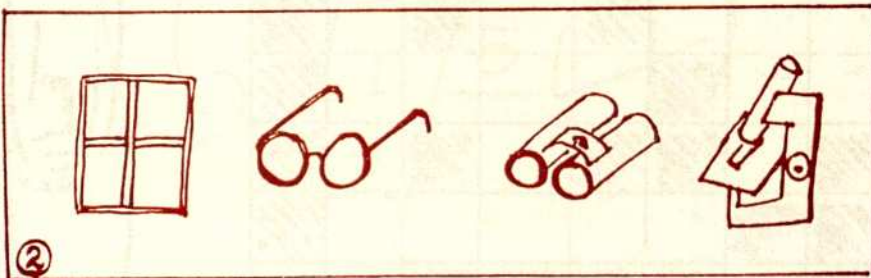

II. KAS IR KUR?

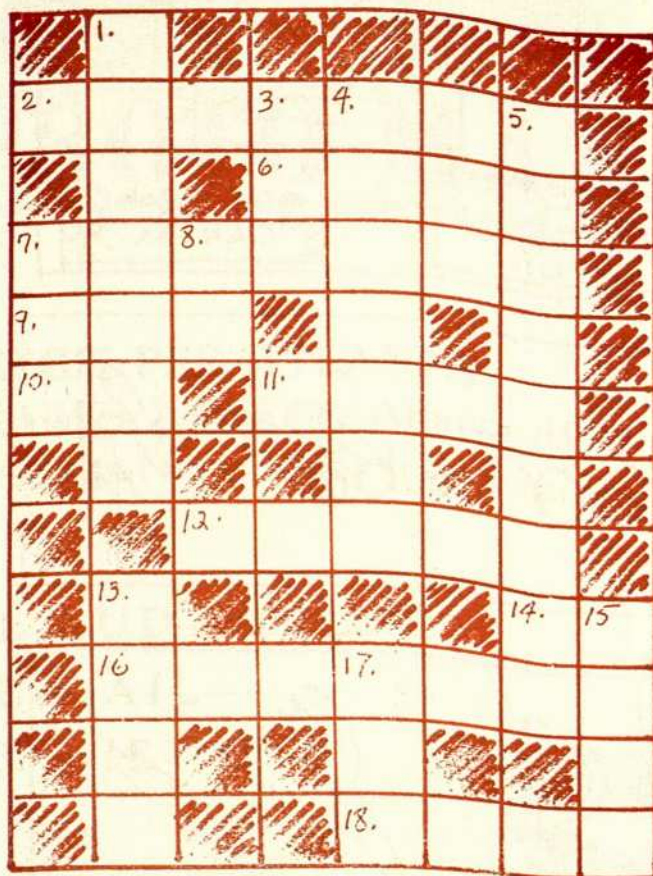
Kas kur Lietuvoje įvyko arba galima rasti?
Sujunk.

1. Trijų Kryžių kalnas	a. Trakai
2. Laisvės statula	b. Kernavė
3. Laisvės žygio uostas	c. Vilnius
4. Mindaugo vainikavimas	d. Šiluva
5. Vytauto Didžiojo mirtis	e. Klaipėda
6. Dievo Motinos pasirodymas	f. Kaunas

III. Rytų Laumė prašo išbraukti, kas netinka.

IV. KRYŽIAŽODIS

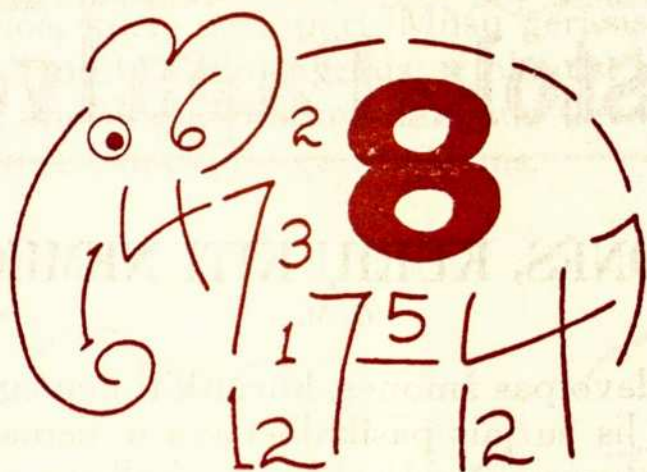
Žemyn:

1. Estijos sostinė.
3. man pasaką.
4. Lietuvos sostinė.
5. Smarkiai suveržti.
8. Žodelis išreikšti nusistebėjimą, paraginimą ir t.t.
13. Mes lietuviai.
16. Svarbi politinė organizacija, veikianti Lietuvoje.
17. Važiuojam į vištų
18. Atsargiai, šuo!

Skersai:

2. Visos tautos nori
2. Aš einu, tu
7. Naudojamas žuvims gaudyti.
9. Ne ta, bet
10. "Mamos" 1-mas skiemuo.
11. Latvijos sostinė.
12. Jis čiaudys ir
14. Dūdos garsas.
15. Plaukai virš lūpos.

V. Šis drambliukas sudarytas iš skaičių. Visus sudėk ir pažiūrėk, kokia bus suma.

VI. MINKIM MISLE

1. Aš ne gėlelė, bet iš gėlelių;
Aš ne lapelis, bet iš lapelių.
2. Kai reikalingas — išmeta,
kai nereikalingas — pakelia.

SAUSIO GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI

- I. 1. voverė, 2. žuvis, 3. pelė, 4. paukštis, 5. šuo, 6. gyvatė.
II. krosnis, ugnis, dūmai.
IV. Skersai: 1. druskinė, 2. grūstukas, 3. piltuvai, 4. mentelė, 5. koštuvas, 6. samtis, 7. cukrinė, 8. šaldytuvai.
Žemyn: 1. degtukas, 2. maišytuvai, 3. samtis, 4. keptuvė, 5. sietelis, 6. atkimštuvas, 7. kočėlas.

ŽMONĖS, KURIŲ KITI NEMĖGO

O. M.

Jėzus eidavo pas žmones, kurių kiti nemėgo. Jis buvo jų draugas. Jis su jais pasikalbėdavo ir jiems padėdavo.

— Jis valgo su nusidėjėliais, — kalbėjo tie, kuriems nepatiko, ką Jėzus daro.

— Jis gydo visokius žmones ir net paliečia tuos, kurie serga raupais, — sakė kiti.

Vieną sykį Jėzus pagydė sergantį žmogų. Tas žmogus keistai elgėsi. Jis gyveno atskirai, jis rėkdavo ir šaukdavo. Visi jo bijojo. Jėzus jį pagydė ir jis pasidarė ramus, geras.

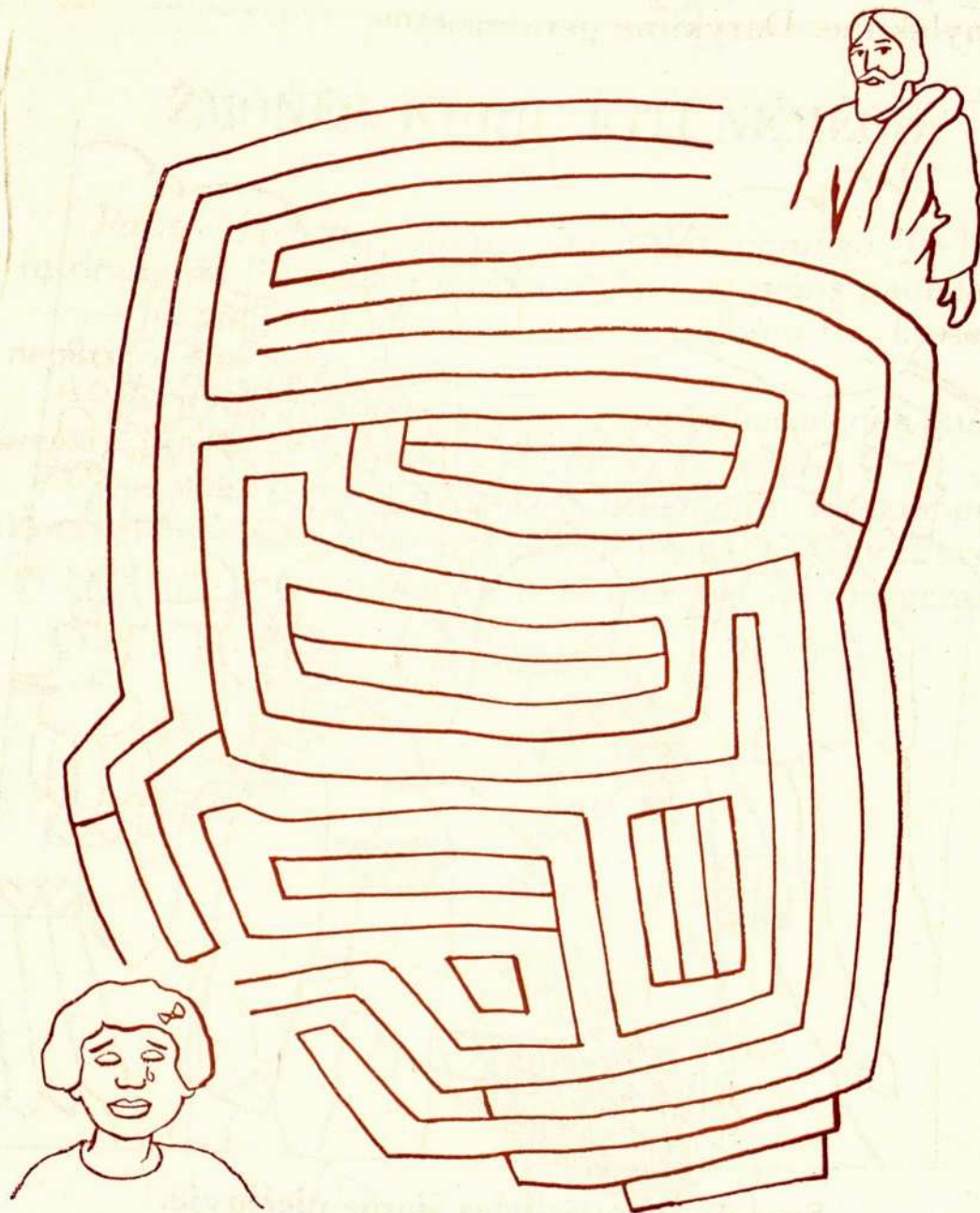
Jėzus kalbėjo minioms:

— Visi esame dangaus Tėvo vaikai. Mes turime mylėti vieni kitus. Reikia mylėti ne tik tuos, kurie mums geri, bet ir tuos, kurie nėra geri. Mūsų gerasis Tėvas myli mus visus. Saulutė šildo ir gerus, ir blogus. Lietus lyja ir ant gerų, ir ant blogų. Būkime dangaus Tėvo vaikai ir visus mylėkime. Darykime gera visiems.

Surask visas širdeles šiame piešinyje.

Nuvesk nusiminusią mergaitę pas Jėzų. Ar tau kada širdelę skauda? Jėzus visad mus supranta ir padeda. Bet ir mes turim būti geri vienas kitam — neužgauti kito širdelės ir atsiprašyti, jei taip padarom.

LIETUVA ir MES

KELIONĖ Į KLAIPĖDĄ

Klaipėdą vadina Lietuvos vartais į pasaulį. Ir ne veltui. Į Klaipėdą atplaukdavo laivai iš visų pasaulio kampų. Ir iš Amerikos atplaukdavo daug lietuvių aplankyti savo tėvų kraštą. Dideli laivai atveždavo juos tiesiog iš New Yorko.

Pabandykime mintimis ir mes nukeliauti į Klaipėdą taip, kaip dažnai ekskursuodavo Lietuvos jaunimas—baidarėmis. Pradėję kelionę Nemunu Kaune, po keletos dienų pasieksime pirmąjį Klaipėdos krašto kaimelį, senovėje buvusį muitinės punktą Smalininkus. Dabar Smalininkai nedidelis uostas, kur Nemuno laivai papildė sau kurą kelionei į Klaipėdą.

Už trisdešimties kilometrų, dešinėje Nemuno pusėje, priplaukiame Jūros upės žiotis. Čia Nemunas daro didelę kilpą. Už penkiolikos kilometrų randame garsųjį Bitėnų kaimą su dar garsesniu Rambyno kalnu. Senų senovėje čia buvusi lietuvių šventovė. Mažosios Lietuvos lie-

tuviams Rambyno kalnas yra stiprybės, vienybės ir pasi-
aukojimo simbolis. Čia ne kartą lietuviai suvažiuodavo
pasitarti pas Bitėnuose gyvenantį Mažosios Lietuvos žy-
mų veikėją Martyną Jankų.

Toliau priplaukiame didelį geležinį tiltą per kurį nu-
tiestas geležinkelis, kuris jungia Lietuvos geležinkelius
su Vokietijos. Kairėje pusėje — Tilžė. Bet tai jau Vokie-
tijos pusė. Nemunas nuo Smalininkų iki Rusnės yra siena
tarp Lietuvos ir Vokietijos.

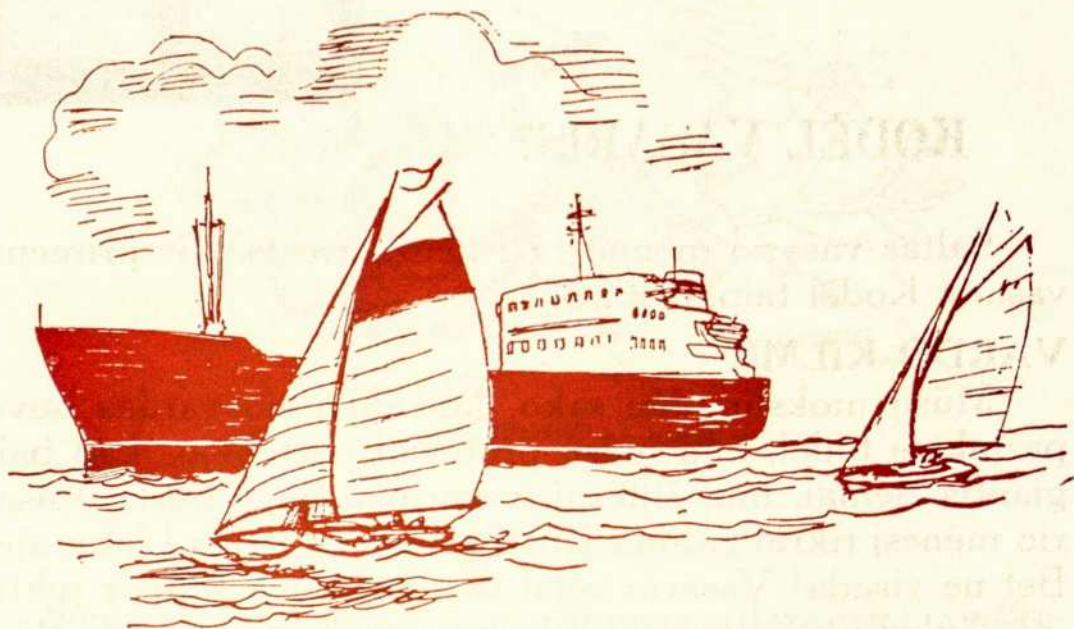
Nemunas į Baltijos jūrą įteka keturiomis šakomis:
Skirvyte, Atmata, Pakalne ir Virvina. Dvi pirmosios ša-
kos yra tinkamos laivams plaukioti, o kitos yra seklios.
Čia yra nedidelis žvejų kaimelis Rusnė. Jis žinomas visa-
me pasaulyje. Mat čia yra paukščių žiedavimo stotis.
Daug paukščių skrendančių iš pietų į šiaurę Kuršmarių
nendrynuose suka sau lizdus. Paukščių tyrinėtojai užde-
da jiems ant kojų žiedus ir tuo būdu sužino, kur paukščiai
keliauja.

Iš Rusnės plaukiame Kuršių mariomis ir kitoje pusėje jau matome aukštas kopas, Nidos švyturį ir pačią Nidą. Čia gražiausia Lietuvos vasarvietė. Netoli yra ir sklandymo mokykla. Visas Kuršių marių pakraštys pilnas vasarviečių — Preila, Pervalka, Juodkrantė. Tai labai gražios vietos, apaugę pušynais.

Pagaliau pasiekiame ir pačią Klaipėdą. Tai nemažas uostamiestis — miestas su uostu. Šiandieną Klaipėdoje gyvena arti 200,000 žmonių. Pagal dydį, tai trečias Lietuvos miestas.

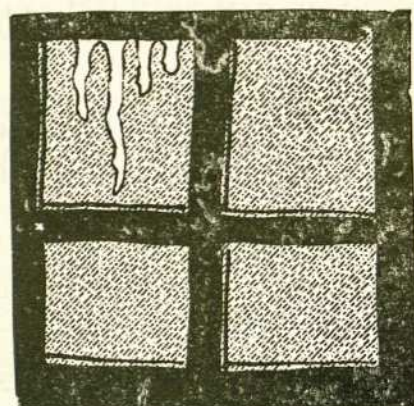
18-tame amžiuje Klaipėdoje pradėta statyti laivus. 19-tame amžiuje į Klaipėdą per metus suplaukdavo po 700 ar 800 laivų.

Dabar Klaipėda yra didelis pramonės ir kultūros centras. Čia yra vienintelis Lietuvoje laikrodžių muziejus. Yra ir jūrų muziejus bei akvariumas, kuriame laikomi virš 100 rūšių jūros gyvių.

Žiema

KODĖL VASARIS?

Šaltas vasario mėnuo turi keistą vardą. Jis primena vasarą. Kodėl taip atsitiko?

VARDO KILMĖ

Mūsų mokslininkai sako, kad mėnesio vardas buvo parinktas todėl, kad mūsų protėviai pastebėjo, kad baigiantis žiemai, ima šiltesni, vasariniai vėjai pūsti. Vasario mėnesį tikrai galima jausti šiltesnius vėjus Lietuvoje. Bet ne visada! Vasario vėjai taip pat būna šalti ir pikti.

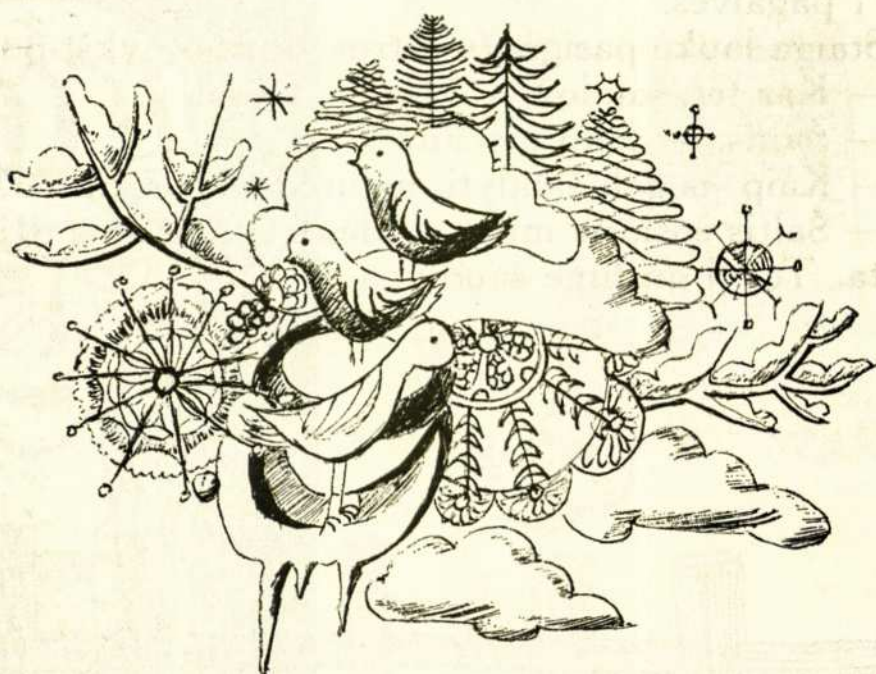
Anksčiau šis mėnuo taip pat buvo vadinamas "Pūstis" ir "Ragutis". Šie vardai parodė, kad žiema dar galėjo gerai papūsti ir parodyti savo ragučius.

METŲ LAIKAI

Mūsų protėviai metus dalijo ne į keturias, o į dvi dalis. Daugelio Europos tautų papročiai rodo, kad metai buvo dalijami į du laikus: vasarą ir žiemą.

Indoeuropiečių prokalbėje buvo tik du metų laikai. Apie pirmąjį sakoma, kad tai “metų laikas, prasidedantis atšalimu bei snigimu”. O antrasis tai “metų laikas, prasidedantis atšilimu (pavasariu)”. Ir baltų prokalbė panašiai apibūdino abu metų laikus.

Pavasariui-vasarai pavadinti mūsų proseneliai turėjo žodį “vesera”. Vėliau, kai jie jau skyrė pavasarį ir rudeni kaip atskirus metų laikus, atsirado dar du nauji pavadinimai.

Senovėje pavasario pavadinimas tikriausiai reiškė “metų laikas, prasidedantis saulės šildančiu švietimu”. Lietuvoje saulė maloniau pradeda šviesti vasario mėnesį. Vasaris daug malonesnis, negu sausis — tikrasis žiemos mėnuo. Todėl galimas dalykas, kad vasaris galėjo tapti pirmuoju šio meto laiko (pavasario) mėnuo. Ilgainiui, nors ir užsimiršo senoji rytų baltų žodžio “vasara” reikšmė, vasario mėnesio pavadinimas liko.

ŽIEMOS JUOKAS

Senais laikais Lietuvoje, kai jūsų seneliai dar buvo maži, vasario mėnesį jau visi pradėdavo laukti pavasario, nors žinojo, kad jis dar toli. Vakarai — tamsūs ir ilgi. Po vakarienės mama uždega žibalinę lempą. Vyresni šeimos nariai kiekvienas sėda prie savo darbo. Mama — prie ratelio linus verpti. Močiutė — prie šiltos krosnies mezga vaikams kumštines. Brolis Jonas aštriu peiliuku drožia medinius šaukštus. Tėtė taiso odinius pakinktus arkliams. Vaikams duoda plunksnas plėšyti. Jos bus dedamos į pagalves.

Staiga lauke pasigirsta aštrus garsas: pykšt-pokšt!

— Kas ten šaudo? — klausia vaikai.

— Šaltis, — sako močiutė.

— Kaip jis gali šaudyti, neturėdamas šautuvo?

— Šaltis sušaldo mūsų medines tvoras. Jos džiūsta ir plyšta. Todėl girdime šaudymą.

— Na, minkim mišlę! — sako brolis Jonas.

Kai šilta — saulę gaudo,

kai šalta — smarkiai šaudo.

— Tvora! — sušuko vaikai.

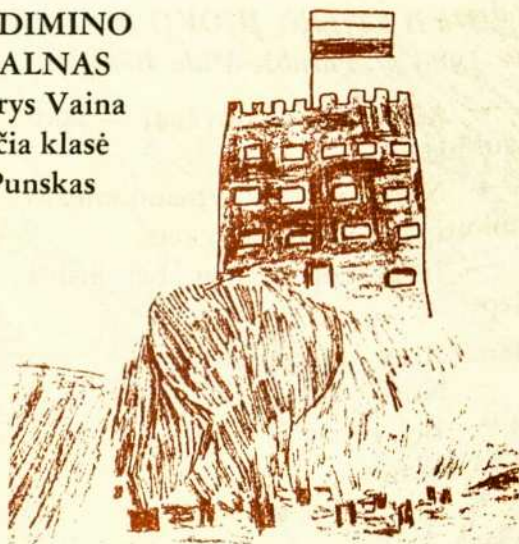
MARCH
1990
KOVAS

MANO LIETUVA

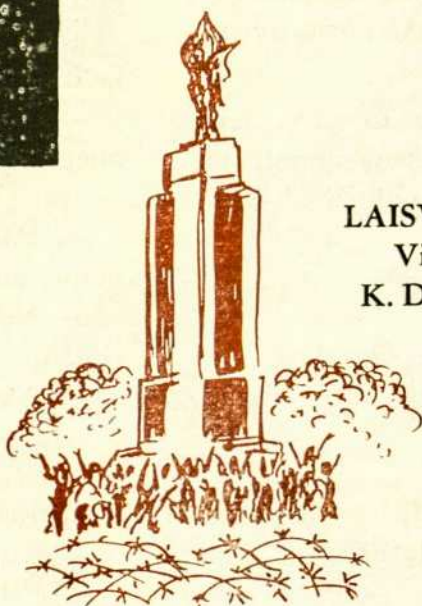

LIETUVAITĖ
Kuršėnų vaikų namų
auklėtinis
Lietuva

**GEDIMINO
KALNAS**
Karys Vaina
3-čia klasė
Punskas

LAISVĖS PAMINKLAS
Vita Mikelevičiūtė
K. Donelaičio mokykla
Čikaga

JUOKIMĖS SU LIETUVOS VAIKAIS!!!

Paimta iš knygelės JUOKO MAKARONAI, išleista Vilniaus Vyturio leidyklos 1989 m. Paruošė Vida Bėkštienė, iliustravo Birutė Grabauskienė.

— Ačiū, teta, už dovaną, — sako Sauliukas.

— Neverta dėkoti, mano mielas vaikute, — nusišypsojo teta.

— Ir aš taip manau, bet mama liepė.

— Nori, paskaitysiu pasaką.

— Bet tu ne iš knygos skaityk, o iš burnos...

Mama:

— Ar tau pomidorą supjaustyti?

— Ne, nereikia. Aš noriu gyvo.

— Tomuk, jeigu tu turi vieną obuolį ir aš turiu vieną obuolį, tai kiek mes turime obuolių?

— Mažai.

Gydytoja:

— Tavo gerklytė paraudusi.

— Bet gi sniegas, kurį valgiau, buvo baltas!

— Mano sesutė dirba kasininke.

— O ką ji ten daro?

— Pinigus kasa.

Vytukas giriasi:

— Aš esu pats didžiausias mažas vaikas visame pasaulyje!

— Mamyte, kaip vadinasi tas baisus žvėris, kurį šiąnakt sapnavau?

— Iš kur aš galiu žinoti, ką tu sapnavai?

— Va! Abidvi nuo jo bėgome, o jau nebeprisimeni.

— Tėveli, nupirk man gimtadieniui būgną.

— Nepirksiu, nes tu jį muši ištisą dieną.

— Ne! Aš jį mušiu naktį, kai jūs miegosite.

— Pažiūrėk, mama, tas žmogus neturi ant galvos nė vieno plauko!

— Nekalbėk taip garsiai — gali išgirsti.

— Negi jis to dar nežino?

Prie akvariumo kalbasi dvi mažos mergaitės:

— Kodėl visos žuvis tyli?

— Pabandyk tu prisipilti į burną vandens — ar galėsi kalbėti?